І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
З Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
З Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXI. No. 213. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 23-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1974 Ч. 213. VOL. LXXXI.

ЗВІЛЬНІТЬ МОРОЗА! — ЛУНАЄ В ЦІЛОМУ СВІТІ, ЗОКРЕМА В ЗСА І КАНАДІ. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ДЕРЖАВНІ МУЖІ І ЗАКОНОДАВЦІ, НАУКОВЦІ І ПРОФЕСІОНАЛІСТИ, УСТАНОВИ І ДЕСЯТКИ ТИСЯЧ ОСІБ ЛИСТАМИ, ТЕЛЕГРАМАМИ І ТЕЛЕФОНАМИ ДО ПРЕЗИДЕНТА ФОРДА І ЛЕОНІДА БРЕЖНЄВА ВИМАГАЮТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ ТОРТУРОВАНОГО У ВЛАДИМИРСЬКІЙ ТЮРМІ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА

ПРЕЗИДЕНТ ФОРД ВІДВІДАВ КОРЕЮ ПЕРЕД ВІДЛЕТОМ ДО ВЛАДИВОСТОКУ НА ЗУСТРІЧ З БРЕЖНЄВИМ

Сеуль, Корея. — Президент Південної Кореї Парк Чунґ Гі і члени його уряду, зібрані чисельно на летовищі в Сеулі, щиро вітали президента Джералда Форда, який прибув в п'ятницю, 22-го листопада на одноденну візиту до Кореї безпосередньо з Японії. Президент Парк відмітив, що американсько - корейська співпраця міцна і непорушна, бо вона скроплена кров'ю вояків обидвох держав не тільки у корейській, але також у в'єтнамській війні. Він рівночасно відмітив великі заслуги Форда в намаганні вдержати мир в країнах Азії і забезпеченні своїх азійських аліянтів. Відповідаючи на привітання, Форд відмітив, що одиноким завданням ЗСА в Азійському просторі, а зокрема в Кореї, є недопустити до повторення війни, яка забрала багато людських жертв, труду і крови, та матеріяльних засобів.

Форд є третім президентом ЗСА, який відвідує Південну Корею. Перед ним Сеуль віджертв, труду і крови та маАйзенгавер і Линдон Джансон. Однак це перші відвідини Президента ЗСА, які стрінулись з опозицією і демонстраціями з боку опозиційних до Парка політичних угруповань, соціялістів і студентських товариств. Вони закидають Фордові, що він, відвідуючи Корею в теперішньому часі, дав піддержку теперішньому режимові Парка, який стосує репресивні дії і кидає у в'язниці інакодумаючих та членів інших політичних груп. До протестів долучились також багато американських лібералів, між ними також колишній амбасадор до Японії, а тепер професор в Гарвардському університеті Едвін О. Райсшауер. Одинокою справою, яка стояла на порядку дня в переговорах Форда з Парком Чунґ Гі, була справа дальшого перебування американських вояків в Кореї.

В суботу, 23-го листопада президент Форд відлетить до Владивостоку для зустрічі з Леонідом Брежнєвим.

КЛІВЛЕНДСЬКА ОКРУГА УНС ВІДБУЛА НАРАДИ, ЗОБОВ'ЯЗАЛАСЯ ЗДОБУТИ 100 ЧЛЕНІВ ДО КІНЦЯ РОКУ

Парма, Огайо. — В суботу, 16 листопада, тут в залі Осередку СУМА відбулися організаційні наради Відділів УНСоюзу Клівлендської Округи, в яких взяло участь 25 представників місцевих і позамісцевих Відділів, які одноголосно схвалили здобути до кінця цього року 100 нових членів, щоб виконати організаційну ювілейну квоту Округи.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи інж. Іван Фур, а обов'язки секретаря сповняв інж. Роман Возняк — секретар Округи. Відкриваючи наради, інж. Фур привітав представників Відділів, головного організатора УНС Степана Гавриша, головних радних д-ра Богдана Футея і проф. Тараса Шмаґалу, а відтак поінформував всіх про завдання скликаних нарад.

Покликаний до слова Степан Гавриш у першу черґу зложив ґратуляції для пані Марії Бобечко, яка щойно була обрана на президента Братських Союзів стейту Огайо. Відтак інформував про загальний стан УНСоюзу, заторкнувши працю організаційного і фінансового відділів. Ствердивши стабільність майна і господарки УНС, п. С. Гавриш довше зупинився над обговоренням орґанізаційних справ, інформуючи, що за 10 місяців ц. р. УНС збагатився на 3.353 нових членів, з чого Клівлендська Округа здобула 135 членів. Заторкуючи працю Округи, головний організатор проаналізував працю приналежних до Округи 20-ти Відділів, при чому висловив признання тим секретарям, які виконали свою квоту, а тих, які цього ще не зробили, просив полагодити це до кінця року. Він також звернув увагу на делеґатів останньої 28 конвенції. За його словами, Округу заступали 23 делегати, але тільки три з них виконали свій делеґатський обов'язок, давши „делеґатську десятку" нових членів. Степан Гавриш висловив признання за організаційні успіхи секретарям, які вже здобули по 10 або більше членів за останніх 10 місяців, а саме: Михайло Кігічак (240 Відділ) приєднав 54 члени, Богдан Дейчаківський (233 Відділ в Лорейн) приєднав 25 членів, Григорій Кисіль (336 Відділ) приєднав 11 членів і секретар 295 Відділу в Акроні Евстахій Моторович приєднав 10 членів. Закликом до присутніх, щоб вони використали останні тижні цього року для виконання квоти Округи та причинились до досягнення організаційної мети УНС в цьому збільшення кількости членів до 90,000, головний організатор закінчив свою доповідь. Опісля відбулася дискусія, в якій заторкнено ряд важливих справ, а вже найбільше часу присвячено організаційному відділові. Більшість дискутантів висловилися за тим, щоб Округа мала власну канцелярію, де могли б секретарі полагоджувати союзові справи, були домагання заанґажування окружного організатора для допомоги секретарям в організаційній праці, були натяки на переведення реорганізації Відділів, що є непродуктивні, нарікання, що „Свобода" приходить до передплатників з кількаденним спізненням та ін. Відповідь дискутантам давав Степан Гавриш, який запевнив, що заторкнені справи будуть порушені під час найближчого засідання Екзекутиви УНСоюзу.

Закінчуючи наради, голова Округи інж. Іван Фур, порозумівшись із секретарями Відділів, запевнив головного організатора, що Управа Окружного Комітету пoробить всі заходи, щоб до кінця цього року здобути 100 членів і тим самим виконати призначену квоту.

ЖИДІВСЬКІ АКТИВІСТИ В СССР ІНФОРМУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА ФОРДА ПРО ТЕРОР

Москва. — Хрістофер С. Врен, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", інформує з Москви, що 9 жидівських активістів підписали і вислали на адресу Форда у Владивостоці, де він зустрічатиметься з Леонідом Брежнєвим, листа-петицію, протестуючи проти нових метод застрашування, що їх почали вживати органи КҐБ у відношенні до бажаючих виїхати із Совєтського Союзу. Автори листа покликаються на домовленість в справі еміґрації між ЗСА і СССР і хоч вони свідомі того, що закон про еміґрацію ще не увійшов в силу, однак методи, що їх стосує совєтська влада, вже сьогодні вказують на широкозакроєний плян, який може в будучому пошкодити багатьом еміґрантам. „В Білорусії, пишуть згадані активісти, кожному, кого приймають на працю або переносять на іншу, кажуть підписувати окрему заяву, що аплікант не буде ніколи вести кореспонденції з закордоном і не буде старатися про виїзд на будь-яку еміґраційну візу. Робітникам, а головно урядовцям, наказано доносити на кожного, хто такі старання робить. Така широко поширена акція, кажуть автори листа, може, коли вже прийде на черґу „вільна еміґрація", спаралізувати цілу справу".

Не виключено, пише кореспондент, що такі методи вже почали стосуватись і в інших частинах Совєтського Союзу.

ПРОФЕСОРИ І СТУДЕНТИ ОБУРН КОЛЕДЖУ ПРИЄДНАЛИСЯ ДО ПРОТЕСТУ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Обурн, Н. Й. — У місцевому коледжі відбулася традиційна вже сесія — студентський модель Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Цьогорічна сесія була десятою з черги і з цієї нагоди майже чотириста учасників, в тому 350 делеґатів на сесію моделю ОН, влаштувала сердечне привітання для ініціятора і постійного керівника цих сесій, професора політичних наук цього ж коледжу, д-ра Івана Гвозди.

При нагоді цьогорічної найчисленнішої і незвичайно успішної сесії д-р І. Гвозда поінформував про ситуацію під сучасну пору на терені СССР та про долю політичних в'язнів, зокрема українського історика Валентина Мороза, який від 1 липня продовжує голодівку у Владимірській тюрмі. Одержавши цю інформацію, зібрані на сесії склали свої підписи під петицією до президента Форда з проханням, щоб він інтервеніював в совєтському уряді у справі В. Мороза. Петицію з близько 400 підписами студентів і професорів коледжу і гостей - учасників сесії д-р Іван Гвозда переслав відразу до Білого Дому, а копії до президента Об'єднаних Націй, сенатора Дж. Джевітса і сенатора Дж. Баклі. На модельній сесії ОН у коледжі були присутні: спеціяльний асистент підсекретаря Генеральної Асамблеї ОН і відповідальний на форумі Об'єднаних Націй за Комісію прав людини Марк Робінзон та представник Бюра міжнародних організацій Державного департаменту у Вашинґтоні Джім Б. Маршалл. Ширші інформації про сесію і петицію подала газета „Ситизен Адвертайзер", Обурн та студентська газета „Коледжіян".

ПРОФЕСОРИ БОЛДВИН-ВОЛЛЕС КОЛЕДЖУ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Клівленд. — На своїх місячних зборах в дні 11-го листопада ц.р., після роз'яснення С. Волянюком, членом цього ж збору, хто є Валентин Мороз, про жахливі умовини його тюремного життя і про його вже п'ятимісячний протестаційний голодовий страйк, — сорок професорів цього коледжу підписали петиції в обороні Мороза до президента Джералда Форда, до Курта Вальдгайма, генерального секретаря Об'днаних Націй, та до організації „Міжнародна Амнестія".

Академія Наук УССР — „органічна частина Академії Наук СССР"

Київ. — Совєтське аґентство ТАСС опублікувало повідомлення про те, що 15 листопада тут „відбулося урочисте засідання Академії Наук УСС з участю представників партійних, совєтських, громадських організацій міста-героя і делеґації вчених Академі Наук СССР, присвячене 250-річному ювілеєві Академії Наук СССР". На імпрезі промовляв перший секретар ЦК КП України В. Щербицький, наголошуючи в першу черґу, що „одним з могутніх наукових центрів країни (тобто СССР) стала АН УССР – складова органічна частина Академії Наук СССР. Становлення і розквіт Академії Наук УССР є яскравим свідоцтвом традиційних наукових і культурних зв'язків України з Росією, з другими братніми народами нашої країни". ТАСС інформує, що що Щербицький „висловив тверде переконання, що вчені совєтської України помножать в загальнонародну справу будівництва матеріяльно-технічної бази комунізму, докладуть всіх зусиль,, енерґію і талант для дальшого розвитку вітчизняної (тобто совєтської) науки, на благо нашої великої соціялістичної вітчизни".

На зібранні головну доповідь на тему „250-річчя Академії Наук Союзу ССР і розвиток науки в Українській ССР" прочитав президент Академії академік Б. Патон. Від імені Академії Наук СССР говорив її віцепрезидент академік А. Віноградов.

СУМЛІННЯ ЗАГОВОРИЛО В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

Раїса Мороз, дружина ув'язненого у Владимирській тюрмі біля Москви молодого українського історика Валентина Мороза, який від 1-го липня ц.р. продовжує голодівку, протестуючи проти нелюдської поведінки з ним в'язничих властей, звернулася 6-го листопада, після відвідин свого чоловіка в тюрмі попереднього дня, до державних мужів Заходу та до сумління світу, щоб рятувати її мужа, який заповів, що продовжуватиме голодовий страйк до кінця року і тоді так чи інакше закінчить своє життя.

Звернення Раїси Мороз має широкий відгомін в цілому світі, зокрема в З'єднаних Стейтах Америки і в Канаді. Згідно з одержуваними кожного дня інформаціями, тисячі й тисячі громадян, в цьому державні мужі, законодавці, науковці, професіоналісти та численні організації й установи засипають листами, телеграмами й телефонами Білий Дім у Вашинґтоні та американські амбасади в Токіо, Сеулі й Москві, прохаючи інтервенції президента Форда під час його зустрічі і розмови з генеральним секретарем комуністичної партії Совєтського Союзу, Леонідом Брежнєвим, для рятунку Валентина Мороза. Тисячі листів і телеграм вислано також до Кремля та Владимирської тюрми. Як уже коротко інформував Український Конґресовий Комітет Америки, з Білого Дому одержано запевнення, що справа Валентина Мороза буде включена в порядок нарад президента Форда з Леонідом Брежнєвим у Владивостоці. Відомо також, що в обороні та для рятунку Валентина Мороза виступили та продовжують інтервеніювати такі міжнародні установи, як Червоний Хрест, Міжнародна Амнестія, міжнародна організація письменників ПЕН-Клюб, крайові і міжнародні асоціяції науковців і професіоналістів, поодинокі університети. Перестрога „Ню Йорк Таймсу" в редакційній статті 12-го вересня для совєтських властей, що продовжувані знущення над Валентином Морозом можуть викликати світове обурення і протест, починає здійснюватись.

ПРЕЗИДЕНТ УНІВЕРСИТЕТУ ЛОЙОЛІ В ЧИКАҐО ВИСТУПИВ НА ЗАХИСТ МОРОЗА

Чикаґо. — Президент найбільшого католицького університету в Америці, Лойоля Юніверсити в Чикаґо, о. Реймонд Бавмгарт вислав 18 листопада дві телеграми з обороні українського історика Валентина Мороза. Першу телеграму, адресовану до президента Форда, переслано до американської амбасади в Токіо. В ній о. Бавмгарт просить Президента Америки напередодні його зустрічі із совєтським лідером Л. Брежнєвим зробити особисті заходи для звільнення Мороза. В телеграмі між іншим сказано: „Прохаю Вас, Пане Президенте, довести до відома совєтського лідера почування американського інтелектуального світу, що, зважаючи на важкий стан здоров'я, Мороз повинен бути звільненим з гуманітарних міркувань. Його евентуальна смерть в тюрмі напевно вплине неґативно на західньо - совєтські взаємини та політику відпруження".

Подібну телеграму вислано до Москви, заадресовану до Леоніда Брежнєва, генерального секретаря КПСС. В ній дослівно сказано: „Від людей американської науки, які затривожені долею українського історика, Валентина Мороза, засудженого за свої переконання та писання, прохаю Вас звільнити Мороза з тюрми та уділити йому амнестію. Такий жест станеться багатообіцюючою пробою заініційованого американським і совєтським керівництвом відпруження та сприятиме культурним й іншим зв'язкам та співробітництву між СССР і Заходом. Мій Університет приєднується до руху західніх інтелектуалістів за врятування життя Мороза".

Президент Бавмгарт два дні раніше взяв участь в бенкеті, що його влаштувала філія Українського Католицького Університету в Чикаґо з нагоди закінчення симпозія про Східні Католицькі Церкви після Другого Ватиканського Собору.

Кіномистці в Україні — члени союзної спілки

Київ. — До Спілки кінематографістів СССР прийнято, як інформує „Культура і життя" з 14 листопада, п'ятьох кіномистців України. Членами Спілки стали: Володимир Андрійчук, кінооператор першої категорії, від 1965 року працює на студії „Київнаукфільм", Леонід Вачі, звукооператор вищої категорії, з 1954 року працює в студії ім. О.П. Довженка, озвучив двадцять фільмів, Іван Драч, кінодраматург, автор кількох сценаріїв, Леонід Зарубін, режисер творчого об'єднання художньої мультиплікації студії „Київнаукфільм", Анатолій Золозов, режисер Української студії хронікально - документальних фільмів.

Серед прийнятих до всесоюзної Спілки кінематографістів треба відзначати поета Івана Драча, колишнього „шестидесятника", який повністю переключився на офіційну лінію у творчості, а навіть пописується активними виступами проти своїх колишніх друзів, а також проти української еміґрації. Останній його відомий такий вірш — це „Пурпурове серце", спрямований проти Богдана Кравцева і його сина,

У СОВЄТСЬКІЙ КАТОРЗІ: ВАЛЕНТИН МОРОЗ ГОЛОДУЄ

ДЕНЬ ГОЛОДІВКИ

146

ОДЕРЖАНО СПИСОК ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ У ТЮРМАХ, ТАБОРАХ, ПСИХІЯТРИЧНИХ ЛІКАРНЯХ І НА ЗАСЛАННІ В СССР

Ню Йорк. — З достовірних джерел тут одержано частинний список політичних в'язнів у тюрмах, концтаборах, психіятричних лікарнях та на засланні, в тому 8 українок ,які тепер находяться в таборі ч. 3 суворого режиму у Мордовії, та 131 українців з різних тюрем і таборів. В одержаних списках є ще також прізвища політичних в'язнів жидів ,німців, литовців і росіян. На одержаних списках українцям щодо числа дорівнюють литовці. Список був оригінально зладжений російською мовою.

Місця, де держать політичних в'язнів, позначені числами або буквами. Табори чч. 35 і 36 — у Пермській області, чч. 3, 17а, 19 — суворого режиму у Мордовії, ч. 1 — особливий у Мордовії, „В" — Владимірська тюрма, „О" — Орьол, „Д" — Дніпропетровське. „Зас." — на засланні. Статті за Карним кодексом РСФСР.

Жіночий відділ зони табору ч. 3 у Мордовії (режим — суворий)

Прізвище і ім'я	Рік народження	Рік засуду	Стаття	Реченець	Місце
Гусак, Дарія Юріївна	1924	1950	58-1	25	(ОУН)
Сеник, Ірина Михайлівна	1925	1972	70	6+3	
Пальчак, Марія Іванівна	1922	1960	64	15	(ОУН)
Строкатова, Ніна Антонівна	1925	1971	70	4	
Шабатура, Степанія Михайлівна	1937	1972	70	5+2	
Калинець, Ірина Онуфріївна	1940	1972	70	6+3	
Світлична, Надія Олексіївна	1936	1972	70	4	
Силовончик, Галина Володимирівна	1937	1969	64	13+5	

Список політичних в'язнів-українців

Прізвище і ім'я	Рік народження	Рік засуду	Стаття	Реченець	Місце
Антонюк, Зиновій	1933	1972	70	7+3	35
Бабич, Сергій		1963	70-2	10+6	19
Бабишевич, Григорій	1930	1950	58-1	25	36
Балан, Іван		1970	70		
Басараб, Дмитро			64		19
Вахталовський, Роман Данилович, свящ .	1894	1969	70	3+3	зас.
Безуглий, Іван			58-1	25	35
Бернійчук, Аполоній	1944	1970	64	12	36
Божар, Віра Йовна	1924	1963	70	7+5	зас.
Бондар, Микола Васильович	1939	1970	70	7	35
Василик Володимир		1968	70	7+5	3
Вендиш, Михайло	1947		64	15	19
Верхоляк, Дмитро Кузьмич	1928	1955	58-1	25	35
Водишок, О. В.		1961	58-1	15	
Воробей, Г. Н.					35
Гоцюк, Володимир Ільїч					35
Гель, Іван	1938	1972	70-2	5+5	1
Георгієнко, Василь		1972			
Герчак, Георгій Андієвич		1952	58-1	25	36
Глива, Володимир		1951	58-1	25	36
Гнот, Володимир		1962	64-70	15	
Гогусь, Богдан		1961	64-70	15	36
Горбаль		1970	70		35
Гринь Микола			70	6	36
Гриньків					36
Губка, Іван Миколаєвич	1930	1967	64-70	6+5	зас.
Гурний, Роман	1939	1961	64-70	15	
Гупало, Юрій	1930		58-1	25	36
Давиденко			70		35
Демчишин		1969	64	15	
Демчук, Григорій	1930	1958	58-1	25	
Дроп		1962	64-70	15	
Дяк, Михайло Дмитрович	1935	1967	64-70	12+5	35

(Продовження буде)

Космічний корабель „Піонер 11"

Мавнтейн В'ю, Каліфорнія. — Речники Крайового Управління для аеронавтики та космосу (НАСА) повідомили, що американський космічний корабель „Піонер 11" у понеділок, 18 листопада, почав фотографувати поверхню в нашій соняшній системі, віддаленій від Землі на більше ніж 9 мільйонів миль. „Піонер 11", запущений в космос без залоги, фотографуватиме поверхню Юпітера 23 години денно до половини грудня ц. р. Якщо все піде згідно з пляном, то після фотографування Юпітера, „Піонер 11" полетить в напрямі пляneти Сатурн,

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ϵ міс. За кожну зміну адреси — 25 ϵ. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Партійна вимогливість"

Останнім часом совєтська центральна преса, головно „Правда", а за нею, очевидно, підсобна преса республік, країв, областей та районів, кладуть наголос на „партійну вимогливість" і „відповідальність" партійних кадрів. Така синхронізована акція — не випадок, а відбувається вона за пляном у зв'язку з тим, що у всьому СССР якраз тепер відбуваються „у первинних парторганізаціях ... звідомлення і вибори".

„Правда" з 19 листопада у своїй редакційній пише, що „глибина колективної аналізи і висновки на майбутнє у значній мірі залежать від рівня вимогливости комуністів один до одного. Треба поставити справу так, щоб всюди були забезпечені умови для відвертого обміну думками, узагальнення нагромадженого досвіду, ділової критики". Ясно, що з такою „узагальненою" фразеологією ніхто не буде сперечатися, навіть, якщо йдеться тут про орган ЦК КПСС. Справа бо не в „узагальнюванні", а в суті самої проблеми, що стосується підсовєтської дійсности на всіх відтинках життя.

Для кожного ясно, чому Політбюро ЦК КПСС так посилено наголошує справу „партійної вимогливости". Йдеться про розхитану партійну дисципліну, про деморалізацію кадрів, про насміх, як це правильно недавно відзначив Александер Солженіцин, над усім тим, що говорить і проповідує ЦК компартії, хоча назовні ще лунають заяви вірнопідданства і схвалювання партійної ідеології, програми, політики.

„Правда" з 13 листопада у редакційній, говорячи про конечність „вирощувати творчу зміну", вдарила на сполох, що, мовляв, совєтська інтелігенція, як тільки „вийде з рядів комсомолу і не є членами творчих союзів, виявляється залишеною сама на себе, не приймає активної участи у громадському житті. Це одна з причин, що трапляються випадки зривів у її середовищі, ідейних хитань". Хоч „Правда" має на увазі тут в першій мірі працівників літератури і мистецтва, то фактично це можна поширити на загал совєтської інтелігенції, яка втікає від участи у партійному і громадському житті з цієї звичайної причини, що це життя є тотально контрольоване і доміноване партією, з її вже мертвою ідеологією і програмою, спрямованою проти інтересів людей і народів.

Страйк не на часі

Хоча представники вугільної індустрії та речники робітничої спілки вуглекопів ще 13-го листопада дійшли до порозуміння щодо нового 3-річного робітничого контракту, то виглядає, що страйк вуглекопів, який офіційно розпочався день раніше, може потривати до перших днів грудня, або і довше, бо Комітет для переговорів цієї робітничої спілки ще не схвалив цього контракту, а також рядове членство, яке мусить його ратифікувати, виявляє незадоволення із деяких постанов контракту. Значить, знову розпочнуться переговори між представниками працедавців і речниками вуглекопів, які правдоподібно затягнуться на довший час, а тим часом цей страйк завдасть ще більшого удару для вже насиченої різними проблемами економіки ЗСА. Залізничні лінії, які транспортують вугілля, вже звільнили з праці багато робітників. Найбільший продуцент сталі „Юнайтед Стейтс Стілл Корпорейшен" та інші продуценти також почали редукції в робочій силі. Коментатори вказують, що якщо страйк потриває до другого тижня грудня, то продукція сталі впаде на 70 відсотків. Брак сталі опісля неґативно відіб'ється на автомобілевій індустрії, на продукції хатнього приладдя тощо. Самозрозуміло, що страйк вуглекопів дуже зменшить постачання електричної енергії, бо 50 відсотків американського вугілля вживають електростанції. Речники Уряду твердять, що якщо страйк затягнеться до кінця першого тижня в грудні, то коло 400,000 робітників можуть бути звільнені з праці в різних індустріях.

Як бачимо, страйк вуглекопів не тільки зменшить на 70-80 відсотків продукцію вугілля, але може мати дуже неґативний вплив на різні сектори американської економіки. Можна було б ще виправдати такий страйк, якщо були б дуже поважні причини до нього, скажімо, якщо працедавці категорично відмовлялися б задовольнити якісь серйозні вимоги вуглекопів. Але, як вказують коментатори, від початку переговорів працедавці виявили більше бажання дійти до компромісу ,ніж колинебудь раніше, і тому вже день після початку страйку прийшло до порозуміння щодо нового робітничого контракту. Але страйк далі продовжується, бо Комітет для переговорів профспілки вуглекопів і рядове членство тепер незадоволені подробицями однієї постанови контракту, яка стосується вакацій вуглекопів. Через цю порівняльно маловажну справу може потерпіти ціла економіка країни.

Тому, в найкращому інтересі всіх, страйк повинен бути припинений негайно. Якщо не пощастить зробити це шляхом переговорів впродовж наступних кількох днів, то Уряд сам повинен припинити цей страйк, застосовуючи ту постанову закону Тефта-Гартлі, яка дозволяє урядові у конечних випадках проголошувати „80-денний період охолоджування", тобто припинити страйк на 80 днів, щоб дати обом сторонам змогу дійти до порозуміння. Але страйк повинен бути припинений негайно.

Страйк вуглекопів продовжується

Вашингтон. — Хоча 13-го листопада представники вугільної індустрії та речники робітничої профспілки „Юнайтед Майн Воркерс" дійшли до порозуміння щодо нового 3-річного робітничого контракту, то виглядає, що страйк вуглекопів, який офіційно розпочався 12 листопада, може потривати до початку грудня, або довше, бо Комітет для переговорів цієї робітничої спілки ще не схвалив цього контракту, а також рядове членство, яке мусить ратифікувати цей контракт, виявляє незадоволення із деяких постанов контракту. Представники вугільної індустрії та робітничої спілки, які виготовили були компромісовий контракт, муситимуть знову розпочати переговори, які можуть затягнутися на довший час. Довготривалий страйк вуглекопів може дуже неґативно відбитися на економіці країни, бо не тільки продукція вугілля зменшиться на 80 відсотків, а також продукція сталі може впасти на 70 відсотків, але також дуже зменшиться постачання електричної енергії та коло 400,000 робітників можуть бути звільнені з праці в різних індустріях.

В. Ласовський

ТА ЧИ ТІЛЬКИ ІНФІЛЬТРАЦІЯ?

Ще не встигла якслід обсохнути друкарська фарба на тому числі „Свободи", де друкувалася моя стаття „В протиставних дзеркалах" відносно гостинного виступу в Ню Йорку смичкового ансамблю з Торонта під батутою проф. Ковалева, коли, у невеликих відступах часу, настигли до мене три телефонні виклики в справах, порушуваних мною в тій статті. Телефони від шанобливих осіб з музичних кіл. Телефони з доганами, мовляв, „отченаша" ніколи не домовляють до половини. Повторювати доган не буду, тільки обмежуся відповідями на них, в догоду тим, які вимагають другої половини „отченаша".

Дорікаючи тим нашим музикам, які вставляють у власні програми чи у програми своїх учнів твори російських клясиків - композиторів, я свідомо поминув майже рівнобіжне, хоч куди невтішніше явище інфільтрації совєтської пісні в репертуари наших хорових ансамблів, залишаючи його для пізнішого обговорення неправильного розуміння патріотизму, а в додатку — невірного відчування музичної природи української пісні, чимало наших диригентів включають в репертуари своїх хорових ансамблів млосно сентиментальні, носталгійні, а навіть „патріотичні" пісні, що створені підсовєтськими, хоч і українськими, композиторами, проте чужими нашому мелосові. Тексти і мелодії в них основані на совєтських штампах. Чи треба зайво дискутувати, які шкоди приносить ота „батьківщизняна" пісня у прищеплюванні української музичної культури нашій молоді, що то повинна сприймати московсько - совєтську лубоччину за рідну? Сприяє цьому явищу ще й повінь „батьківщизняних" платівок, що впоює „рідну" музичну культуру слухачам і на забавах і літниськах і молодечих таборах.

Що таким явищам слід покласти край, немає сумніву. Але порядкувати їх повинні компетентні, кваліфіковані музики чи музикологи, бо тільки вони можуть визначувати межі інфільтраційних процесів та прочищувати від них нашу музичну культуру в діяспорі.

А ось і нагода голосно заговорити в сторону нашого музичного світу про невибачальну відсутність у нашому культурному житті світової організації професійних музик. Врешті ж ця відсутність дуже від'ємно позначається не тільки в наведеному тут випадку зростаючої інфільтрації совєтчини в наше культурне життя. І музична референтура Ради у Справах Культури СКВУ і світове об'єднання професійних музик могли б зробити дуже багато в тому напрямі, щоб піднесенням і збагаченням нашого музичні втрати, які поносить український мелос на рідних землях, знеформлюваний або витіснюваний російщиною. Хаосові і організаційній анемії нашого музичного життя у вільному світі повинна бути протиставлена пожвавлена акція цілого нашого громадянства, а що більше, наших музик, щоб спільними зусиллями створити якнайсприятливіші умовини для творчої праці наших композиторів, для праці хорових й інструментальних ансамблів та солістів, які знайомитимуть з нею наш загал, виховуватимуть в її дусі молодь, а в її гущі — завтрашніх творців і виконавців української музики.

Беззастережно погоджуюся з твердженням, що в пісенній спадщині УПА значний відсоток іменно совєччини. Кому відомо, в яких умовах поставала упівська пісня, той не дорікатиме всім тим, що відповідальні за цю інфільтрацію. Коротко тільки згадаю, що це явище було спричинене пекучою потребою маршових пісень з патріотичними текстами тоді, коли композиторів до їх мелодій не було. Тексти то ще як-так складали принагідні „поети", а мелодії до них підроблялося на підсовєтський лад, або живцем запозичувалося у „чубариків". Проте, впоряд з отим, з сьогоднішнього погляду безвартісним пісенним мотлохом, поставали, творені безіменними народними співцями, справжні перлини в мелодійному і текстуальному відношенні, що гідно продовжують мілітарно - пісенні традиції козацької думи і маршової пісні Січових Стрільців.

Ось і на цьому відтинку нашої музичної культури необхідне втручання музичної референтури Ради у Справах Культури СКВУ і світового об'єднання українських професійних музик, які, відділивши зерно від полови, передали б українській культурі повноцінну пісенну спадщину Української Повстанської Армії.

Заміт, що інфільтрація совєтчини не обмежується тільки до музики, правильний. І знову ж широким руслом пливе у всі країни вільного світу до наших поселень багатющий асортимент українського „народного" мистецтва. І кераміка і тканини і дерев'яні орнаментовані предмети. Більшість того добра, що ним так дорожать наші патріотичні мистецтволюби і в своїй нетямущості прикрашують ними свої світлиці, це продукти індустріялізованого виробництва сувенірних артілей, які масовою, стандартною продукцією, імітованістю народного мистецтва засипають совєтські курортні стенди для внутрішнього споживання і прилавки сувенірних крамниць для туристів, а, врешті, для екс-

(Закінчення на стор. 4-ій

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК" — В ОЧАХ КОМУНІСТИЧНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК

З нагоди відзначення 30-річчя заснування „Українського Квартальника", що відбудеться 7-го грудня 1974 р. в Ню Йорку, варто зазначити, що „Український Квартальник" добре відомий поза залізною заслоною. Його передплачує постійно Академія Наук УССР у Києві і „Международная Книга" в Москві, як також кілька інституцій, які анонімово надсилають свої передплати через спеціяльні американські аґенції.

Крім того, десятки копій „Квартальника" висилається в порядку наукової виміни до різних університетів у Польщі, Чехо - Словаччині, Мадярщині, Румунії та Болгарії.

Неґативним покажчиком успішности „Українського Квартальника" в ширенні правди про Україну є ворожа, майже гістерична реакція совєтських пресових органів проти Квартальника. Впродовж довгих років „Український Квартальник" був і далі є під обстрілом таких комуністичних органів в Україні, як „Комуніст України", „Український історичний журнал", „Радянська Україна", „Літературна Україна" та ряд спеціяльних брошур, як „Життя перековує", видавані КҐБ, які прямо денунціюють „Український Квартальник" не тільки як плід „українського буржуазного націоналізму", але також як „наємний орган американського імперіялізму".

Одначе, постава комуністичної преси до „Українського Квартальника" в країнах „народної демократії куди лагідніша, і в деяких випадках навіть похвальна.

Наприклад, офіційний орган Чехо - Словацької Академії Наук в Празі зачислив „Український Квартальник" та Український Конґресовий Комітет Америки до 12-ти найвизначніших американських осередків „Кремлінології", себто осередків, які ведуть поважні наукові досліди в справі СССР та комунізму.

1966 р., два роки перед приходом до влади в Чехо-Словаччині Олександра Дубчека, орган Академії Наук, „Слованскі Преглед", в ч. 3 за 1966 рік, вмістив довшу статтю про досліди й студії над комунізмом в Америці. Стаття, яку написав Еміль Сіп, та яка називається „Американські „Кремлінологисти", Їх діяльність та Інститути", єназагал об'єктивною, мимо того, що її висновки є достосовані до вимог компартії.

На вступі автор статті пише, що Америка є буквально залита повінню літератури про всі аспекти життя в „соціялістичних" країнах, та перестерігає читачів:

„В зв'язку з тим, ми не маємо на думці різні памфлети та інші публікації крайньо - правих організацій, які є призначені для анти-комуністичної пропаганди і агітації, які спрощують та фальшують факти в найпримітивніший спосіб. Ми маємо на думці поважні публікації, результати наукової праці в університетах та наукових інституцій, осягнені групами і поодинокими особами. Одначе, якщо ми називаємо ці публікації серйозними, це не значить, що їх загальний напрям, тон та міць не є антисоціялістичними і антикомуністичними. Ми маємо на думці цей факт, що ці публікації представляють серйозну наукову працю, оперту на збірках та дослідах великої маси фактів і документів, які є віродостойними й як такі, силою фактів, подають найбільш достовірні й об'єктивні заключення і опінії шляхом наукових метод..."

Далі автор стверджує всесвітнє зацікавлення Америки різними проблемами та їх приміненя до поважних дослідів та студій СССР і держав комуністичного бльоку.

Щодо джерел інформацій, на яких базуються досліди в Америці, автор пише:

„В Америці існують великі приватні й публічні архіви, які побільшено під час Другої світової війни й після неї, внаслідок нового напливу політичних вигнанців із Східньої Европи, України й інших частин СССР і Азії. Вони, ці архіви, дають ідеальну та поширену службу для документації, уживаючи наймодерніших методів досліду..."

В дальшому, п. Сіп подав список дослідних осередків в Америці у такому порядку:

1. Інституція Гувера для справ війни, революції та миру, при університеті Станфорд в Пало Альто, Каліф.;
2. Дослідчий Інститут для закордонної політики при Пенсильванському університеті у Філядельфії (проф. Роберт Стравс-Гупе, директор);
3. Російський Інститут при Колюмбійському університеті в Ню Йорку (проф. Олександер Далін, директор);
4. Російський Інститут при Гарвардському університеті в Кембрідж, Масс. (директор Маршал Шулман);
5. Інститут для китайсько-совєтських студій при університеті Джордж Вашинґтон у Вашинґтоні (директори Френк Майкел і Курт Лондон);
6. Дослідчий Інститут для студій комунізму при Колюмбійському університеті (директор проф. Збігнєв Бжезінський);
7. Центр для міжнародних студій при МІТ в Кембрідж, Масс. (директор Вілліям Ґріфіт);
8. Організація РАНД для досліду й розвитку в Санта Моніка, Каліф.;
9. Міжнародний Інститут при Берклей університеті в Берклей, Каліф.;
10. Рада для закордонних відносин в Ню Йорку, Н. Й., що видає журнал „Форейн Афферс";
11. „Український Квартальник" та його видавець, Український Конґресовий Комітет Америки, що видає ряд книжок;
12. Комітет Вільної Европи, що видає журнал „Східня Европа", присвячений східньоевропейським справам.

Автор Сіп далі пише, що „соціялістичний" табір має ще багато зробити, щоб „дігнати працю американських кремлінологів у наших дослідах капіталістичного світу, навіть якщо ми маємо дуже обмежені можливості в цьому напрямі".

Як бачимо, „Український Квартальник" та УККА, в очах Чехо - Словацької Академії Наук, є нарівні визначних американських наукових інституцій.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НА ЗЛУ АДРЕСУ

Ваша редакційна стаття: „Заслужена поразка", у „Свободі" з п'ятниці, 15-го листопада, віддзеркалює найболючішу правду. Але, вона скерована на злу адресу.

Цю статтю треба написати англійською мовою й вислати до всіх тих делегатур в Об'єднаних Націях, до яких вона відноситься, і повідомити, що так думають українці.

А то Ви написали нам, українцям. А ми все це знали ще вчора, минулого року, тому 10 і більше років.

І. Пасічник

Рамсі, Н. Дж.

З ВЛАСНОГО ДОСВІДУ...

Читаючи „голос читача" пані Дарії Бойчук з Детройту, у справі мішаних подруж я з нею цілком погоджуюся.

Я сама мала нагоду вийти заміж за чужинця з блискучою кар'єрою. Але, як я раз показувала йому нашу церкву, його це щось поіртувало.

За те вийшла замуж за українця без такої гарної кар'єри і з родинними турботами, але за українця.

Тепер дякую Богові, що так покерував моїм життям, що не загубилася у чужому морі але можу виховати свої діти — при українській церкві і в рідним оточенні.

Орися Марків

Ню Гейвен

ВИБРАЛИ БЕЗ ЗГОДИ

У 203 ч. „Свободи" у звіті про 3. Збори Шк. Ради УКК і Централі Опікунів Шкіл Українознавства, які останньо відбулися в Клівленді, прочитав я, що мене обрано на члена Комісії Підручників.

Це очевидна помилка. Я ані не приймав участи у згаданих Зборах, ані не давав нікому згоди на мою участь у працях згаданої Комісії.

Мирослав Семчишин

Чикаго

З НАШИХ БУДНІВ

Про самокритику

Відновлення рубрики „Голоси читачів" на 3-ій сторінці „Свободи" зустілось, як помічається, з прихильним схваленням широкої читацької громади. Це правда, що дехто з любезних земляків далі ще заступає погляд, що не треба, мовляв, витягати на денне світло власних „брудів", щоб „...не давати матеріялу в руки ворога". Це пригадало мені іншу подібну теорію, як то колись, давно, по наших селах, забороняли відкривати вікна, щоб „дух" - тепло не втекло з хати... Прихильники цієї „теорії" на еміґрації теж є проти провітрювання нашої екзильної хати, щоб, борони Боже, не втекло через відкриті вікна нагромаджене роками... кадило.

Так ми підійшли до питання критики і самокритики. Розуміється, тут не мається на увазі самокритики совєтського типу, якогось -там самообнажування чи самообпльовування. Йдеться про здоровий вияв громадської чи приватної думки-опінії в листі до редакції, — щоб лише він, той лист, не був задовгий, бо довгий лист так само, як довгу статтю, сумно і скучно читати. Під цим оглядом можемо дечого навчитися від американців, хоч і не мусимо, річ ясна, у всьому їх наслідувати. Вони американці, коли вже себе критикують, скажемо в пресі, то сухої ниточки на собі не залишають, і то починають „з вершини", від самого президента держави!

Або берім, для прикладу, наших західніх сусідів, поляків. Хто читає їхній знаменитий паризький журнал „Культуру", той має нагоду освідомити себе, що таке самокритика! Ось, в останньому числі журналу (за вересень, 1974 р.) п. Богдан Бродзінський в статті п.з. „Sprawa Polska, LTD", бере під волос лондонську еміґрацію, зокрема різні комітети і фундації, за зловживання громадськими і публічними „фундушами" (ці зловживання в одному випадку досягли суми одного мільйона англ. фунтів!)

Ми зацитуємо коротенький абзац з тієї статті (на стор. III):

„В 1947 році польські студенти в Англії оподаткували себе в користь погано забезпечених колег у Німеччині. Коли зібрали перших 500 фунтів, скарбник, — вибраний в згоді з найкращими традиціям, за партійно-політичним ключем, — вкрав гроші і купив собі хату" (кінець цитати).

Слава Богу, що серед нашого екзильного студентства якось не чувати про таку „допомогову" активність, а принаймні ми не читали про це нічого в „Голосах Читачів" до такої чи іншої редакції. Тому складаймо щедрі пожертви на Фонд Українознавчих Студій при Гарвардському Університеті.

І К Е Р.

Є. Дека

НОТАТКИ ПРО УКРАЇНУ

3

Пише, правда, що й дружина мусить (!) працювати. А листи, каже В. Р-й, сам читав, бо ж баба неписьменна.

Я знов: „Ну й що?"

— А то, що й не знаю, кому вірити. Той пише, що збирається в гості їхати. Але приїдуть не раніше, ніж через рік, бо гроші синові хочуть дати — діло відкрити.

Я й порядку собі не дам. І те і друге власними очима читав..

Ото ми з старим важко зітхнули обоє, запалили цигарки і мовчимо. Бо що казати? Що з ФРН чи з тої Канади вони (кутчани хоча б) вродичів приймають, а до них аж ніяк поїхати не можуть. Бо не пускають, особливо молодь.

Один знайомий шофер, Василь, при нагоді розказав мені, що вже 2 роки „пробиває" собі поїздку до рідні у Канаду. Так йому прямо було сказано (у відповідних органах): „Не поїдеш. Замолодий ще". А у нього онуки скоро будуть, і проситься він вже їхати сам-один — без дружини та дітей. Відповідь вже відома. Хоча б тільки після цього не дуже мене дивувало те, що після подачі документів на виїзд до Ізраїлю, поздоровляли мене просто на вулиці зовсім незнайомі люди. Бажали щастя, успіхів, дивились з заздрістю.

Один, той дійсно здивував. Леґінь здоровенний, та ще й відомий у міліції як „неспокійний". Воно, правда, — хлопець не з тихих, нікому не подарує.

Мені він прямо сказав: „хтось зачепить — ти в цю справу не встрявай, бо не можна тобі зараз. Тільки мені перекажи. Решту я вже залагоджу".

— Спасибі, кажу, хоч навіть не сподівався, врахую це.

Тому вже зовсім не здивувала мене наступна подія.

Одержав, нарешті, дозвіл (а минуло „небагато", якихось 11 місяців).

Пригнав машину, вантаж нагрузити, Та махом набігли хлопці, що я їх у вічі вперше бачив, все мені обладнали як слід — я тільки очима кліпаю разом з дружиною. Хотів я їм грошей дати, або хоч чаркою почастувати, та якраз наразився на сварку.

— Що, сам дурний, та й нас такими маєш? Мало не рік без роботи сидів, копійка кожна на рахунку, по-перше. По-друге — чи ми заради грошей? А що до чарки, то ми тебе самі з задоволенням почастуємо.

Ото й розпрощалися.

Це не поодинокий факт подібного відношення. Воно, це відношення простих українців, повністю розбігається з поведінкою і ставленням „при владі стоячих".

Частина VI

Подавши документи на виїзд до Ізраїлю, я автоматично лишився без роботи, бо на той час працював у школі викладачем. У такому невеличкому місті як В-ж-я, де про кожного усе відомо, жаден начальник не набрався сміливости прийняти мене на будь-яку роботу Але світ не без добрих людей. Один такий взявся „приставити" мене до діла. Багато колгоспів мали підсобні господарства. Тобто, піднаймали охочих точити з деревини різні сувеніри, які користуються великим попитом (як і більшість виробів народних майстрів).

Врешті решт справа у мене пішла. Наготовив я чималу кількість „продукції", лишилося зібрати її, навести „глянець". Час уже офіційно укласти договір з колгоспом і здати свої вироби. Пішов до голови колгоспу. Він мені підписав цей договір. Я радію, далі працюю. Через днів декілька переказують мені, що голова викликає. Беру трудову книжку — думаю, треба закінчити формальність. Зайшов до нього у кабінет.

А він мені як зачав різні байки переказувати. Викликав ще й секретаря партбюро. І „зачала писати губернія"...

Я ото послухав, віддав свій підписаний (!) договір і пішов геть.

З'ясувалося, що „шановний" В.Л.Д. через хворобу, чи що, запізно дізнався про моє бажання виїхати до Ізраїлю. Ото й дав задній хід.

Та друг мій В. Г. не розгубився. Дурниці, каже, знайдемо вихід.

Знайшов він чоловіка, що саме такі сувеніри виготовляв. Прийшли разом. Обдивилися. Полагодили справу чинно. Мені не тільки вкладені гроші повернулися (бо ж клей, фарбу, ляк та інше сам мусиш купувати), а ще й заробив щось. А чоловік теж доробок буде мати, бо вже все майже готове, роботи не дуже багато, а колгоспна розцінка вища. (Як чесно казати, то воно йому не дуже потрібно було, бо майстер я ще був не першоклясний. Але ж знав він моє скрутне становище і по-людському допоміг).

Отже, можу я таких людей лише добрим пригадати. Прізвищ їхніх не називаю тому тільки, що можуть бути у них через це тільки неприємності. І ніхто цим не здивувався б.

Ще хочу згадати одного. Його у міському училищі художніх виробів „завалюють" на дипломній роботі, його одного з найсильніших учнів. Бо, перечитавши уважніше його особову справу, вони жахнулися. Він — не комсомолець. Це перше. Друге — не приховує навіть що батько його віруючий, та ще й в релігійній общині досить крупна фігура, його навіть за кордоном знають, хоч він простий робітник.

О. до комсомолу не прийняли не тому, що якийсь невідповідний, чи що. Йому виховання не дозволяє, так само як і зброю брати.

Все життя його могло піти шкереберть. Та якраз відомість батька за кордоном врятувала. Сяк-так „пробили" переглянути дипломну роботу, дрібнички якісь веліли поміняти і нічого, прийняли.

Але хто ґарантує, що не чекають його в житті багато ще подібних „непорозумінь"?

(Кінець)

ДЕЛЕГАТИ 28 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ! ЧИ ВИ ВЖЕ ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК Й ПРИДБАЛИ „ДЕЛЕГАТСЬКУ ДЕСЯТКУ" НОВИХ ЧЛЕНІВ? ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО 90.000 ЧЛЕНІВ ЦЕ НАША ЮВІЛЕЙНА МЕТА.

ПРОГРАМА ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ СУА у НЮ ЙОРКУ

П'ЯТНИЦЯ, 29-го ЛИСТОПАДА 1974 Р.

Год. 10 рано: Привіт — Олександра Кіршак, голова Конв. Комітету
Святочне відкриття — Лідія Бурачинська, голова СУА
Покликання Почесної Президії
Звіт Реєстраційної Комісії
Вибір Ділової Президії
Прийняття порядку нарад
ПРОГОЛОШЕННЯ КОМІСІЙ: Верифікаційна (протокол), Резолюційна, Організаційна (2 комісії), Культ. Освітня, Мистецька, Виховна, Сусп. Опіки, Зв'язків, Фінансова, Пресова
Ухвалення і висилка привітальних і інших телеграм.
ЗВІТИ: Голови СУА за 1971-1974 рр.
Фінансовий звіт
Звіт Контрольної Комісії
Год. 1 по пол.: Обід у честь голови. Ведуча обіду — Оксана Рак, голова Окружної Управи Ню Йорку, а голови Окружних Рад — почесні гості.
Год. 2-4: Запити до звітів (в порядку звітування)
Абсолюторія
Год. 4-5: Промова — „50-ліття СУА" — Стефанія Пушкар, Відзначення Відділів — Олена Лотоцька, почесна голова СУА
Год. 7 веч.: Відвідини Виставки Жіночої Творчости в домівці Союзу Українок Америки при 108 Друга Авеню

СУБОТА, 30-го ЛИСТОПАДА 1974 Р.

Год. 9-11 рано: Наради Комісій (семінарі, панелі тощо)
Конференція англомовних Відділів
Год. 11-12:30: Звітування Комісії
Год. 12:30-2: ПЕРЕРВА НА ОБІД
Год. 2-3: Доповідь „Перспективи на майбутнє" — Надія Дейчаківська
Год. 3: Вибір Головної Управи
Год. 5: Закінчення нарад
Год. 7: БЕНКЕТ
У програмі бенкету:
Відкриття — Олександра Кіршак, голова Конв. Комітету
Слово про 50-ліття — пп. Іванна Рожанковська, Анастасія Вокер
Відзначення довголітніх членок і йменування почесних членок
У мистецькій частині виступ співачки Іванки Мигаль і поетки-сатирика Зої Когут

НЕДІЛЯ, 1-го ГРУДНЯ 1974 Р.

Год. 8 рано: БОГОСЛУЖБА
Год. 10: Панель з темами:
„Немає сьогодні без учора і завтра", д-р Іванна Ратич
„Наша позиція в громаді", Марія Даниш
„Фінансова перебудова у практиці", Мирослава Савчак
Відчитання і схвалення резолюцій
Год. 1-2: ПЕРЕРВА НА ОБІД
Год. 2: Поправка статуту і чартеру
Год. 5: Закриття Конвенції

Реєстрація членок 2 дол., гостей 3 дол.

ЮНЕСКО ВІДМОВИЛО ДОПОМОГИ ІЗРАЇЛЕВІ

Париж. — Під натиском арабських держав конференція ЮНЕСКО (Освітньої Наукової і Культурної Організації Об'єднаних Націй) схвалила більшістю 64 голосів проти 27 при 26 здержаних стримати всяку допомогу для Ізраїля на культурні цілі, мотивуючи цю постанову цим, що ізраїльський уряд, перебудовуючи Єрусалим, нищить історичні пам'ятки. Проти резолюції голосували ЗСА, Франція і більшість західньоевропейських держав.

ВИСТАВКА ЕМАЛІЙ ОКСАНИ ТЕОДОРОВИЧ

Філядельфія. — Пластове Плем'я „Перші Стежі" влаштовує мистецьку виставку емалій Оксани Теодорович з Чикаґо. Виставка відбудеться в днях 29 і 30-го листопада і 1-го грудня ц. р. в Пластовому Домі при 10-й вулиці і Дунканон евеню у Філядельфії. Відкриття в п'ятницю, 29-го листопада о год. 8.30 вечора. Виставку можна оглядати в суботу й неділю від год. 11 — 5:30 по полудні.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Ронен твердить, що Рокефеллер дав йому позичку з огляду на дружбу

Вашингтон. — Вілліям Ронен, голова Портового Управління Ню Йорку та Ню Джерзі, у понеділок, 18 листопада, заявив Сенатській комісії правил, що Нелсон Рокефеллер дав йому 625,000 долярів у позичках і дарунках з огляду на їхню дружбу, а не із жадних „зловісних причин". Ронен був головним свідком під час останнього дня публічних переслухань цієї Сенатської комісії, яка розглядає справу номінації Рокефелера на віцепрезидента ЗСА. Як відомо справа ускладнилася, коли виявилося, що протягом останніх 17 років він позичив і подарував своїм дорадникам і співпрацівникам понад 2 мільйони долярів. Деякі законодавці вважають, що ці подарунки і позички мали на меті „купити льояльність" цих осіб, що Рокефеллер категорично заперечує. Сенатська комісія правил має голосувати в справі затвердження Форда в середу, 20-го листопада, і не зважаючи на критику з боку деяких чільних законодавців, коментатори вважають, що Сенатська комісія великою більшістю голосів схвалить номінацію Рокефеллера на пост віцепрезидента ЗСА.

Західня Европа займає узгіднені позиції щодо Близького Сходу

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — В часі дебати на форумі Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй над палестинським питанням держави Західньої Европи зайняли узгіднене становище, заявляючися за таким наладнанням відносин на Близькому Сході, щоб були забезпечені права палестинців, але з одночасним збереженням інтеґральности і суверенности ізраїльської дердержави. Як відомо, коли на порядку дня була справа допущення на форум Генеральної Асамблеї дискусії над палестинською проблемою, західні европейські держави були ще поділені. Пропозиції лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата в час його виступу в ОН створити „Палестинську державу, у якій були б однаково забезпечені права арабів, християн та ізраїльтян", без згадки про Ізраїль, привели до переоцінки відношення до вимог палестинських арабів. Спершу Західня Німеччина, а відтак Великобританія, Італія та Франція виразно заявилися за поділом Палестини і за збереження Ізраїля як незалежної держави. Таким чином прийшло до узгіднення позицій західніх европейських держав з позицією ЗСА що безперечно матиме свій вплив на дальший розвиток подій на Близькому Сході

Президент Форд закликає Конґрес діяти негайно

Вашинґтон. — У понеділок, 18 листопада, Білий Дім передав Конґресові, який щойно повернувся з виборчої відпустки, заклик президента Джералда Форда, щоб Конґрес негайно почав розглядати понад 40 пропозицій Уряду. Але коментатори, як також ряд чільних законодавців сумніваються, що теперішній 93 Конґрес доконає багато. Передбачають, що обидві Палати розглянуть може 5-6 пропозицій перед закінченням своєї каденції, а решту залишать для 94-го Конґресу, який почне діяти 3-го січня наступного року. Думають, що Конґрес воліє підождати до січня, бо тоді, в наслідок останніх виборів, в обох Палатах буде більше демократів ніж в теперішньому 93-му Конґресі. Президент Форд, який тепер перебуває на Далекому Сході, у своєму заклику до Конґресу вичислив такі законопроєкти, як встановлення 5-відсоткового „надподатку" для осіб із високими прибутками та для корпорацій, встановлення програми масових публічних праць, закликав Конґрес схвалити торговельні реформи та якнайшвидше затвердити Нелсона Рокефеллера на пост віцепрезидента ЗСА. Сенатор Майк Менсфілд, лідер Демократичної більшости в Сенаті, та сенатор Гю Скотт, лідер Республіканської меншости, заявили, що Сенат правдоподібно голосуватиме в справі Рокефеллера ще перед Святом Подяки.

Конґрес уневажнив два „вето" президента Форда

Вашинґтон. — У середу, 20 листопада, Палата Репрезентантів великою більшістю голосів проголосувала уневажнити два „вето", накладені президентом Джералдом Фордом. Голосуючи 398 проти 7-ох, Палата уневажнила „вето", накладене Президентом на законопроєкт, який призначував 851 мільйон долярів на регабілітацію непрацездатних. Президент Форд вважав, що законопроєкт непотрібно створює додаткову бюрократію, яка потягне за собою додаткові видатки. Палата Репрезентантів також уневажнила президентське „вето" проти законопроєкту, який вимагав, щоб публіка мала більший доступ до урядових інформацій. Президент Форд був наложив „вето", бо вважав, що цей законопроєкт може пошкодити безпеці країни, а також змусити федеральних урядовців витрачувати надто багато часу, відповідаючи на всі запити публіки. Але Палата не погодилася з твердженнями Президента і 371 голосом проти 31 проголосувала уневажнити його „вето". День пізнише Сенат також уневажнив ці два „вето" Форда. Коментатори вважають уневажнення цих „вето" серйозною прогрою Білого Дому, бо проти президентського рішення голосували також майже всі республіканські законодавці.

ТА ЧИ ТІЛЬКИ ІНФІЛЬТРАЦІЯ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ного життя бодай в якійсь мірі надолужити ті величезпорту з позначкою „мейд ін ЮССР".

У стукоті „народно - виробничих" машин артілей, у насильницькому ритмі виробничих норм, зв'ялюється творча рука і творчий талант українського народного мистця, і в багатьох галузях народного мистецтва в Україні настала повна мертвеччина. На його звалищах зростають артільні імітаторські фабрики з розрахунком окупанта і цим видом руїнницької експлуатації України поповнювати „буржуазними дивізами" імперську державну скарбницю. І знову ж, чи не розглянути нам пильніше проблеми напливу отих „продуктів" „буйно розквітлої української культури"? Хоч би тільки для національно-культурної антисептики.

Як уже ми при інфільтрації в наш мелос і при імпортованому прикладному мистецтві з позначкою „ЮССР", то годі не згадати наших з вільного світу шашелів, що незгірше совєтських, розточують стилевість і естетику традиційних форм народного мистецтва „вишиваною" керамікою, писанками на дереві, вишивками в кричущих кольорах і з дикими орнаментаційними візерунками. Кому ж це звоцити бій з безсоромними вульґаризаторами і фальсифікаторами наших високоестетичних, формованих віками досягнень народного ґенія? Кому виполювати хабуз. що засіявся, чи не по всіх українських хатах, і часто править за зразки нашої культури в знайомленні з нею чужинців?

Врешті, щодо формування концертових програм чи взагалі різних видів культурного життя, відносно яких моя телефонічна опонентка дораджує всім нам побільше орієнтуватися на іншонаціональні зразки, що в них ніде не подибуться „насильного напихання" свого, а навіть поминання свого задля пізнавання інтернаціональних духових досягнень. Моя відповідь шановній опонентці: мали б ми свою державу і жили в ній, то не було б найменшої причини до „напихання" своєї культури у всі можливі щілини громадського життя.

В тому й біда, що ми ще не доглупалися до того, що коли не посилимо різнонапрямного промінювання української духовости на всі сектори нашого життя, то за ці наші занедбання доведеться заплатити вже в найближчих роках дорогою ціною, Бо за цими занедбаннями послідує поступова затрата почуття національної ідентичности у молодого покоління, поступове відчужування молодих культуротворчих кадрів від національного стрижня, і врешті, шановна опонентко, погодімся в тому, що українство у вільному світі стоїть у прифронтовій смузі затяжної боротьби, — жорстокого змагу батьківщизняного українства з його поневолювачем, який наважився тотально знищити нашу національну сутність.

Гекатомбами жертв платить батьківщизняне українство за збереження своєї культури і за право на її розвиток. Українство у вільному світі має багато передумов для зберігання своєї культури та її помножування.

А, чей же, культура, як чинник пропаґування нашої національної правди в чужому світі і приєднування для неї приятелів і захисників, нічим не заступима. У цьому ствердженні і вияснення, либонь достатньо переконливе, чому наше формування культурних виявів та користування ними, не може мати аналогій з цими явищами у державних народів.

Демократичний Крайовий Комітет оприлюднив свою економічну програму

Вашинґтон. — Крайовий Комітет Демократичної партії у суботу, 16 листопада, оприлюднив свою економічну програму, в якій, між іншим, пропонує привернути примусову урядову контролю над цінами та платнями, але „тільки як останній засіб". Як вказують коментатори, ця економічна програма Демократичного Крайового Комітету є дуже загальникова. Вона більше критикує заходи Білого Дому щодо поборювання економічних проблем країни, ніж дає власні конкретні пропозиції. В загальному, пропозиції Білого Дому базуються більше на добровільній співпраці всіх прошарків суспільства, а економічна програма Крайового Комітету Демократичної партії пропонує більшу примусову контролю Уряду над економікою країни. Думають, що Крайовий Комітет рішив виготовити цю програму, щоб ще перед початком діяння 94-го Конґресу, тобто перед 3-ім січня 1975-го року, об'єднати всі вітки Демократичної партії щодо економічних питань, наприклад, задовольнити бажання представників робітничих спілок, які продовж останніх кількох тижнів гостро критикували демократичних законодавців.

Напередодні прем'єри „Снігової царівни"

На пробі „Снігової царівни". На фото (зліва): Христя Саляк — ворон, Мотря Слупчинська — дівчинка Герда, Софійка Зєлик — ворона.

„Людина, серце якої заморожене, перестає бути людиною й тільки тепло любови може привернути її до добра — це є ідея казки Ганса Крістіяна Андерсена „Снігова царівна" — сказала п-і Лідія Крушельницька під час проби її Студії Мистецького Слова, яка в неділю, 24-го листопада о 4-ій годині по полудні поставить цю казку в залі Стайвезант Гайскул у Ню Йорку. „І хоча в кінці казки добро перемагає зло, то Андерсен підкреслив, що зло далі триває і з ним треба вічно боротися" — додала п-і Крушельницька.

Сюжет п'єси, перекладеної на українську мову В. Іванчуком, такий: Хлопчину Кея, який живе з бабусею та дівчинкою Ґердою, забирає до льодового царства Снігова царівна. Герда вирушає рятувати його, але заки діти в кінці п'єси щасливо вертаються до бабусі, то раніше Герда переживає різні пригоди. Вона потрапляє до королівської палати, попадає в руки розбійників і аж вкінці добивається до льодового царства, з якого рятує Кея теплотою свого серця.

Під час цих пригод Ґерда зустрічається з різними фантастичними постатями — тут сама Снігова царівна і її лихий Радник, тут Король, Принцеса, Принц, балакучі ворони, Отаманша розбійників і її дочка, олень, льодові птахи і квіти, бурульки та хмаринки. Як бачимо, персонажів багато й тому у виставі бере участь коло 45 виконавців — діти і старші учні Студії Мистецького Слова. Наймолодшому акторові 9 років, а найстаршому 19. Для всіх цих постатей треба було багато різних костюмів. Проєкти костюмів виготовила Марійка Шуст, а самі костюми пошили матері виконавців.

Щоб запевнити успіх прем'єри „Снігової царівни", керівники Студії Мистецького Слова п-і Лідія Крушельницька звернулася до висококваліфікованих осіб у різних ділянках мистецтва. Музику до цієї п'єси-казки скомпонував Ігор Соневицький, хореографом є Рома Прийма-Богачевська, сценічне оформлення та освітлення під зарядом Миколи Голодика, а письменник Леонід Полтава доповнив 4-ту відслону п'єси.

У Ню Йорку прем'єру „Снігової царівни" спонзорує Т-во „Самопоміч". Квитки можна набувати в крамницях „Арка" і „ЕКО", а в самий день вистави можна буде купувати їх від 2-ої години при касі. Але цю п'єсу-казку матимуть змогу бачити не тільки мешканці нюйоркської метрополітальної округи та Ню Джерзі, а також наші діти та дорослі в інших містах. Вже в суботу, 14-го грудня, „Снігова царівна" буде поставлена у Філядельфії в залі Олней Гайскул і робиться заходи, щоб повторити цю п'єсу також в інших місцевостях. Керівник Студії Мистецького Слова п-і Лідія Крушельницька, запрошені нею до співпраці мистецькі сили та діти-актори вже довгий час підготовляють цю п'єсу. Наше громадянство напевно оцінить цю жертвенну працю і масово прибуде із своїми дітьми як на прем'єру „Снігової царівни" в Ню Йорку, так і на вистави цієї казки в інших містах.

В. Т-ць

